

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΤΡΩΝ

Οι διαμαρτυρίες του Χριστού

ως

Κύβητος Παράκλησης



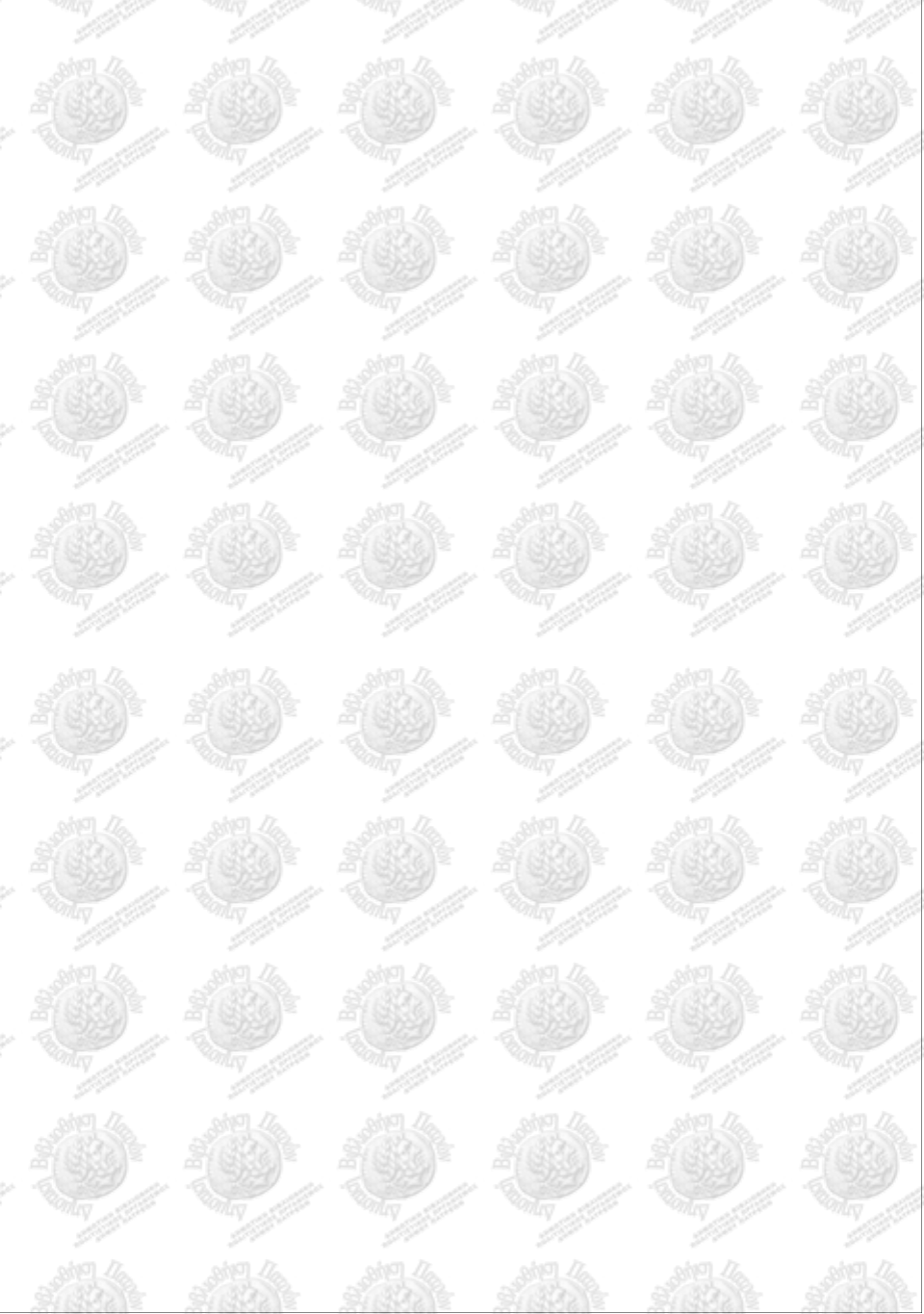
Παλαι

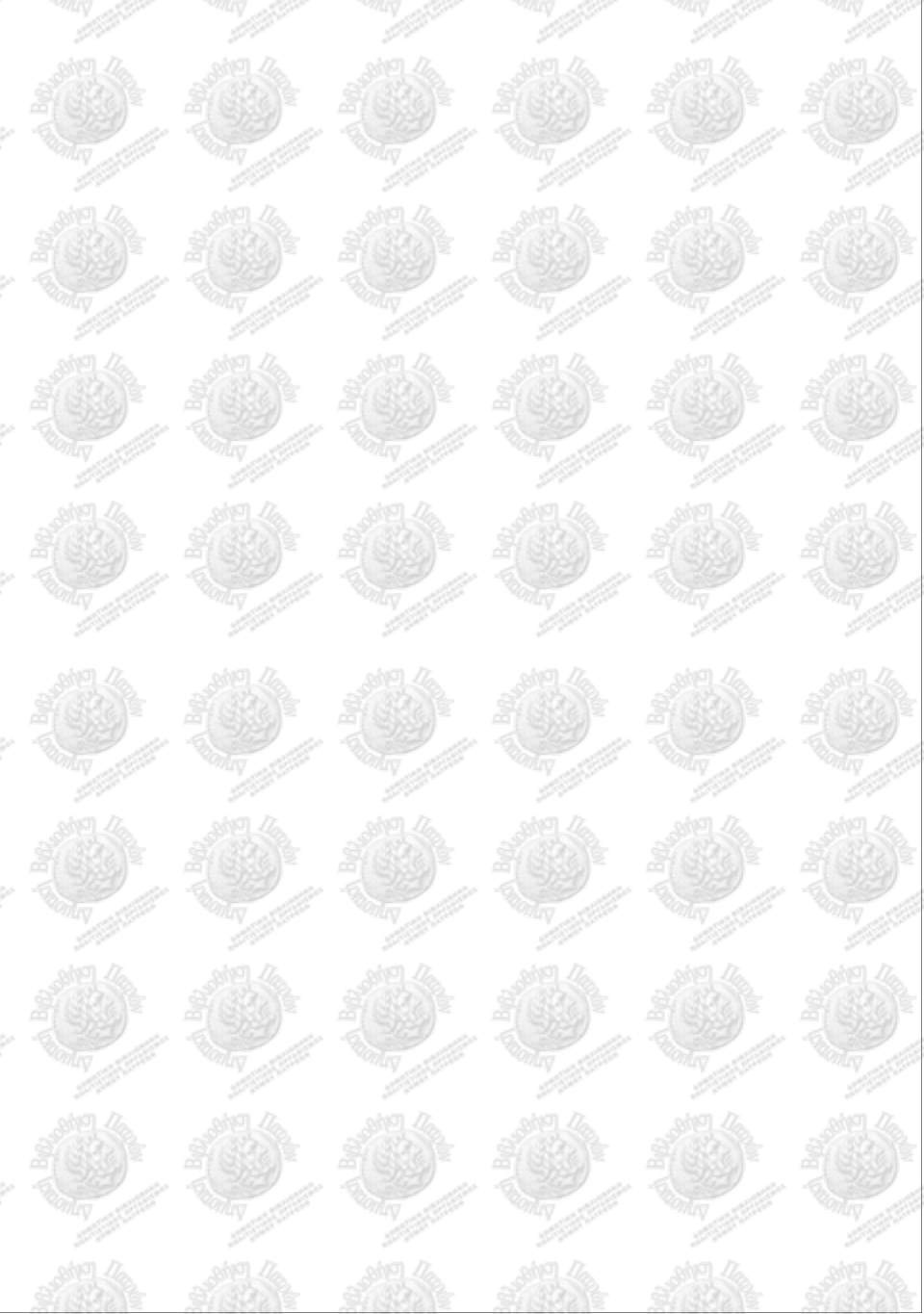
1932

551

PA

25.313





55  
PA  
25.310

ΑΝΔΡ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ  
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Α'. ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ

---

~~ΕΚΔΟΣΗ~~ ΣΤΑΙΟΘΗΚΗ

Τ. 2 Ρ. 0 Α'

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

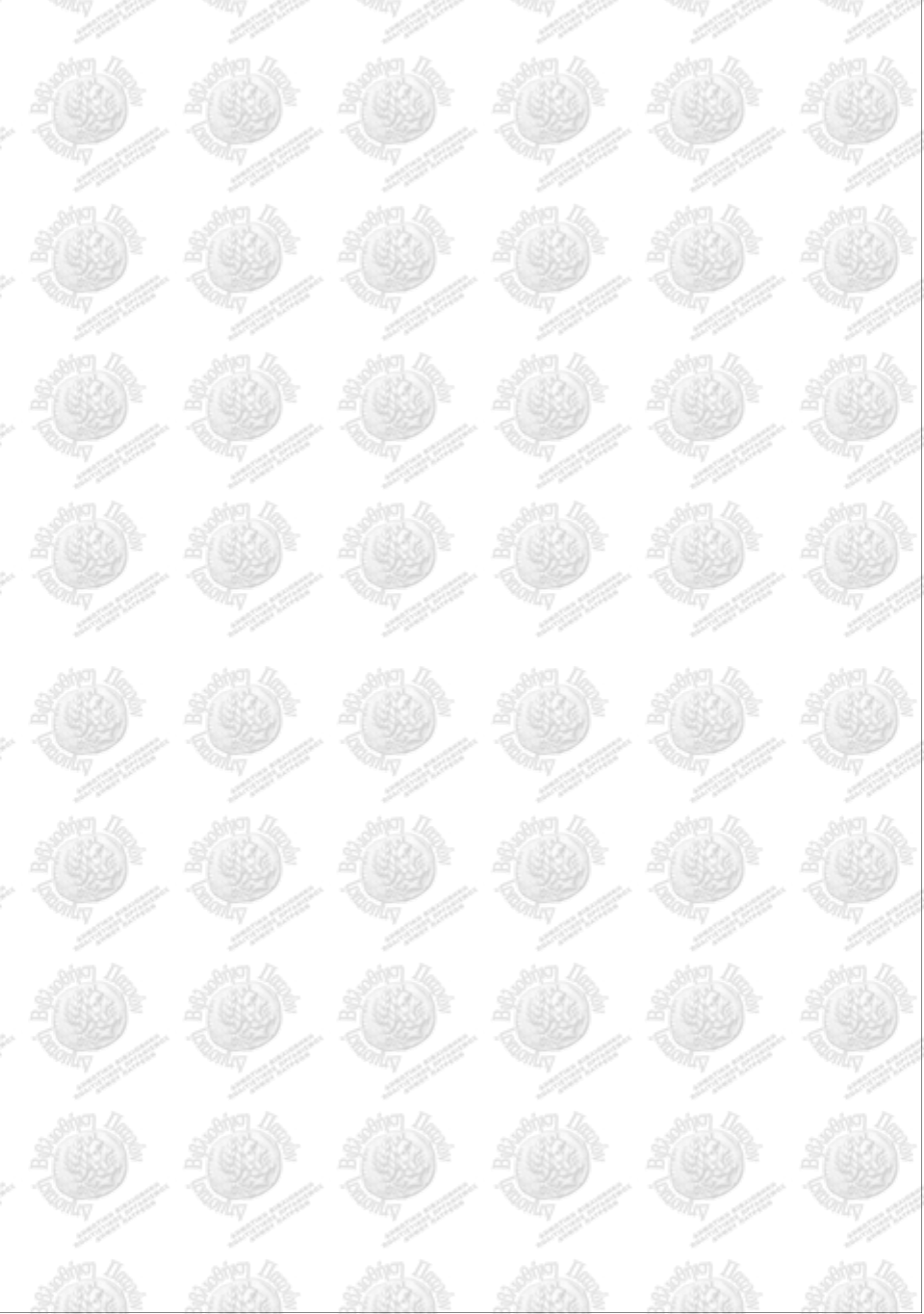
# ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΘΗΜΕΡΟΣ. ΣΤΙΓΜΗ ΠΕΙΝΗΣ.  
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΝΗΡΟΥ, ΤΟ ΠΤΕΡΥΓΙΟΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ,  
ΟΥΚ ΕΚΠΕΙΡΑΣΕΙΣ ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΣΟΥ. ΥΠΑΓΕ  
ΟΠΙΣΩ ΜΟΥ ΣΑΤΑΝΑ» [Ματθ. δ'. 5-7. Λουκ. δ'. 8-9].

«ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται  
τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι» ('Εβρ. β'. 18).



ΠΑΤΡΑΙ  
ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ  
1932



ΑΝΔΡ. Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ  
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Δ', ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ

---

~~ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ~~  
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΠΑΤΡΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

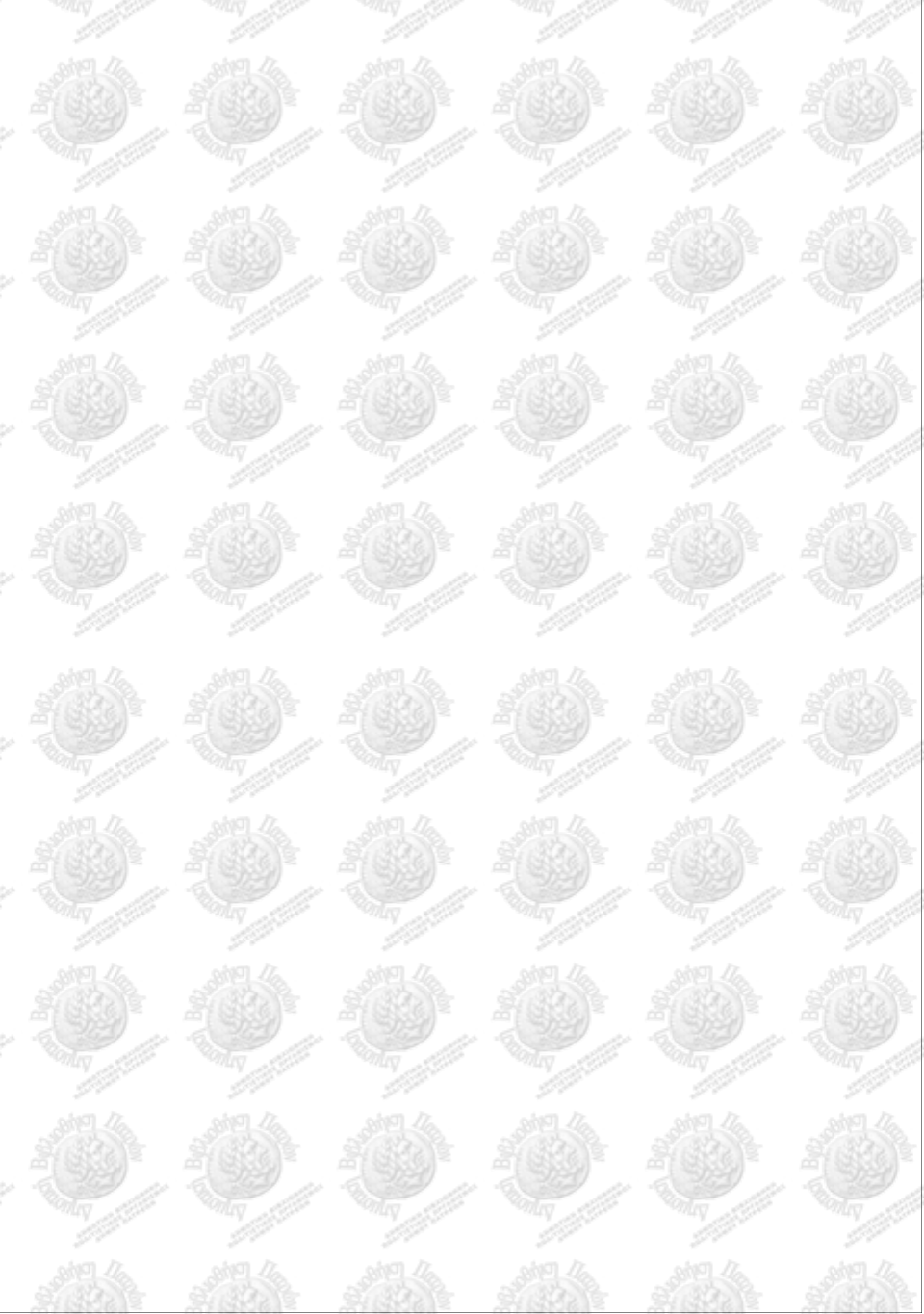
# ΟΙ ΠΕΙΡΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΘΗΜΕΡΟΣ. ΣΤΙΓΜΗ ΠΕΙΝΗΣ.  
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΝΗΡΟΥ, ΤΟ ΠΤΕΡΥΓΙΟΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ.  
ΟΥΚ ΕΚΠΕΙΡΑΣΕΙΣ ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΣΟΥ. ΥΠΑΓΕ  
ΟΤΙΣΩ ΜΟΥ ΣΑΤΑΝΑ» [Ματθ. δ'. 5-7. Λουκ. δ'. 8-9].

«ἐν ᾗ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται  
τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι» ('Εβρ. β'. 18).



ΠΑΤΡΑΙ  
ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ  
1932





ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

Εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς φίλους

κ. κ. ΟΘΩΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ

καὶ ΙΩΑΝΝΗΝ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ,

διὰ τὴν συμβολὴν των εἰς τὴν ἔκδοσιν

τοῦ περιοδικοῦ «Ἀλήθεια».

Τὸ Παρὸν συναπαρτίζεται ἀπὸ ἄρθρα δημοσιευθέντα εἰς τὸ ἐνταῦθα ἐκδιδόμενον Χριστιανικὸν Περιοδικὸν «ΑΛΗΘΕΙΑ» κατὰ τὰ ἔτη 1927 καὶ 1928 ἀναθεωρηθέντα καὶ συμπληρωθέντα.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων τῆς Μελέτης ταύτης εἶχον ὑπ' ὄψει μου τὴν ἑρμηνείαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου ὑπὸ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου· Τόμος Α'. Μέρος Α'. (ἔκδ. Γ. Καρυοφύλλη) καὶ Τὸν Βίον τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ Φρειδερίκου Γ. Φαρράρ, Μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ Ἁλ. Παπαδιαμάντη.

Ἔγραφον ἐν Πάτραις κατὰ μῆνα Αὐγουστον τοῦ ἔτους 1932.

## Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

### —Οἱ Πειρασμοὶ τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τῶν θηριῶν. Νηστεία τεσσαράκοντα ἡμερονοκτίων. Στιγμὴ πείνης.

«Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπεινάσε· καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν· εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· γέγραπται, οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» (Ματθ. δ' 1-5).

Ἡ ἐκμετάλλευσις ὅλων τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἀτυχημάτων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν τὸ καλλίτερον καὶ πλέον ἀσφαλέςτερον ὄπλον τοῦ διαβόλου, διὰ τὴν πνευματικὴν καταστροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Γενικῶς ὅλαι αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς του, μετὰ τῶν εὐχαρίστων καὶ δυσαρέστων αὐτῆς, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ, ὡς τὰ πλέον πρόχειρα μέσα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὑπ' αὐτοῦ μιᾶς πνευματικῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀρκεῖ οὗτος νὰ ἀπροσεκτῆσθαι εἰς αὐτὰς καὶ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἀξίαν διὰ τὴν πείραν τῆς ζωῆς, καθὼς καὶ τὸν τελικὸν ταύτης σκοπὸν. Αἱ τραγικαὶ συμφοραὶ τοῦ ὑπομονητικοῦ Ἰάβ, αἵτινες κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ συνέβησαν εἰς τὸν δίκαιον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ πονηροῦ ὡς τὸ πλέον κατάλληλον μέσον πειρασμοῦ ἐναντίον αὐτοῦ. (Ἰωάν. ε' 11). Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐμάρεια τοῦ νομικοῦ τοῦ Εὐαγγελίου, ὅστις ἐζήτηε νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, τί ἀκόμη τοῦ ὑπελείπετο νὰ ἐκτελέσῃ ἐκ τῶν διαταγῶν τοῦ ἠθικοῦ νόμου διὰ νὰ γίνῃ τέλειος, ἀπετέλεσαν δι' αὐτόν, μέσον πειρασμοῦ καὶ ἀφορμὴν τῆς ἠθικῆς του καταστροφῆς. (Ματθ. ιθ' 16-26, Λουκ. ιη' 18-28, Μάρκ. ι' 21-28). Ἡ κοσμικὴ δόξα τῆς ἡγεμονίας, ἐτύφλωσε τὸν ἡγεμόνα Φήλικα, καὶ τῷ ἐγένετο πειρασμός, ὅστις τὸν ἔκαμε ν' ἀπερρίψῃ τὴν σωτηρίαν του (Πράξ. κγ' 23-35, κδ' 1-27). Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη «τοῦ αἰῶνος

τούτου» δηλ. τῆς παρουσίας ζωῆς, ἀπετέλεσε διὰ τὸν ἀκόλουθον τοῦ ἀποστ. Πιύλου Δημᾶν, ἰσχυρὸν πειρασμόν, ὥστε τὸν ἔκαμε νὰ ἐγκαταλείψῃ δεσμώτην τὸν ἀπόστ. Παῦλον, καὶ νὰ πορευθῆ εἰς Θεσσαλονίκην. «Δημᾶς γὰρ μὲ ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην». (Β' Τιμόθ. δ' 10). Προϋτίμησε καὶ οὗτος τὴν παροῦσαν ζωὴν τῆς μελλούσης, καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου τούτου ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ.

«Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου» (Ματθ. δ' 1).

«Πνεῦμα ἀνήγαγε· οὐκ εἰς πόλιν καὶ ἀγοράν, ἀλλ' εἰς ἔρημον. Ἐπειδὴ γὰρ τὸν διάβολον ἐπισπάσασθαι ἐβούλετο, οὐ διὰ τῆς πείνης μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ τόπου δίδωσιν αὐτῷ λαβὴν. Τότε γὰρ μάλιστα ἐπιτίθεται ὁ διάβολος, ὅταν ἴδῃ μεμονωμένους καὶ καθ' ἑαυτοὺς ὄντας. Οὕτω καὶ τῇ γυναικὶ παρὰ τὴν ἀρχὴν ἐπέθετο, μόνην αὐτὴν ἀπολαβόν, καὶ τοῦ ἀνδρὸς χωρὶς οὔσαν εὐρών (Γέν. γ' 1). Ὅταν μὲν γὰρ μεθ' ἐτέρων ὄντας ἴδῃ καὶ συγκεκοτημένους, οὐχ ὁμοίως θαρῶσι, οὐδὲ ἔπεισι. Διὸ χρὴ μάλιστα καὶ διὰ τοῦτο μετ' ἀλλήλων ἀγελάζεσθαι συνεχῶς, ὥστε μὴ εὐχειρώτους εἶναι τῷ διαβόλῳ. Εὐρὼν τοίνυν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐρήμῳ ἀβάτῳ, (ὅτι γὰρ τοιαύτη ἡ ἔρημος ἦν), ὁ Μάρκος ἐδήλωσεν εἰπών, ὅτι «μετὰ τῶν θηρίων ἦν» (Μάρκ. α' 13) ὅρα μεθ' ὄσης προσέρχεται κακουργίας καὶ πονηρίας, καὶ ποῖον παρατηρεῖ καιρὸν. Οὐδὲ γὰρ νηστεύονται, ἀλλὰ πεινῶντι προσέρχεται, ἵνα σὺ μάθῃς, ἡλίκον ἢ νηστεία καλόν, καὶ πῶς ὄπλον ἔστι κατὰ τοῦ διαβόλου μέγιστον, καὶ ὅτι μετὰ τὸ λουτρὸν οὐ τρυφῆ, καὶ μέθη καὶ τραπέζῃ πληθούσῃ, ἀλλὰ νηστεία προσέχειν δεῖ. Διὰ γὰρ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐνήστευσεν, οὐκ αὐτὸς ταύτης δεόμενος, ἀλλ' ἡμᾶς παιδεύων». (Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ἐρμ. Ματθ. σελ. 141).

Χωρὶς ὁ Κύριος νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀνάγκην τῆς νηστείας, νηστεύει διὰ νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὴν ἀνάγκην τῆς προπαρασκευῆς, χάριν τῶν μεγάλων πνευματικῶν ἀγώνων, καὶ τὸν τρόπον τοῦ πνευματικοῦ ὀπλισμοῦ, διὰ τῆς κατὰ Θεὸν ἐγκρατείας, δυνάμει τῆς ὁποίας καὶ μόνον ἐνδυόμεθα τὴν πανοπλίαν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, καὶ καθιστάμεθα ἱκανοὶ εἰς τὸ νὰ ἀνθιστάμεθα εἰς ὅλα τὰ δελεάσματα καὶ τὰς προσπαθείας

τοῦ πονηροῦ. «Καὶ γὰρ τὸν Ἄδὰμ ἡ ἀκρασία τῆς γαστροῦς ἐξέβαλε τοῦ Παραδείσου, καὶ τὸν κατακλυσμόν τὸν ἐπὶ τοῦ Νῶε αὕτη πεποίηκε, καὶ τοὺς Σοδόμων αὕτη κερανοῦς κατήγαγε». (1)

Ἡ παραμονὴ τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ διήρκεσε τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. Συμφώνως δὲ μὲ τὴν Γραφικὴν καὶ καταπλήσουσιν ἔκφρασιν τοῦ δευτέρου Εὐαγγελιστοῦ, εὐρίσκετο Οὗτος μετὰ τῶν θηρίων, χωρὶς ταῦτα νὰ Τὸν περιάξωσι «ἦν μετὰ τῶν θηρίων». (Μάρκ. α.΄ 13). (2)

Τὰ ἀγριώτερα καὶ ὠμότερα πλάσματα τῆς φύσεως, παρουσιάσθησαν ἔμπρὸς εἰς ἀγίους ἄνδρας ἡμέρα καὶ φιλικά.

Ἐνθυμούμεθα, ὅτι τὸ ἔνστικτον τῆς πείνης τῶν λεόντων, ἐδαμάσθη ὑπὸ ἀνωτέρας δυνάμεως, ἐνώπιον τῆς παρουσίας τοῦ προφήτου Δανιήλ. Γεγονὸς δὲ τυγχάνει μεγάλης βαρύτητος ἢ πεποιθήσις τῶν πρώτων αἰώνων, καθ' ἣν τὰ ἀγριώτερα ζῶα τῆς Θηβαΐδος, ἔμπρὸς εἰς τοὺς ἀγίους ἐρημίτας, ἦσαν περισσότερον ἢ ἡμέρα καὶ ἀβλαβῆ, καθὼς εἰς τὸν ὅσιον Γεράσιμον τὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ. Ἄλλ' ἐὰν ἡ παρουσία τῶν ἀσκούντων τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγιωσύνης ἐρημιτῶν, καθίστα τὰ θηρία ταῦτα ἔμπρὸς τῶν ἀκίνδυνα καὶ ἀβλαβῆ, δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, πόσῃ ὑποταγῇ καὶ πόσῃ τιθάσσευσιν, θὰ προῦκάλουν εἰς αὐτὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν πίπτογα βλέμματα τοῦ Θεανθρώπου, τόσον—ὡς ἀγιωτάτου πάντων ἀγίων—ὅσον καὶ ὡς μοναδικοῦ δεσπότη οὐλοκλήρου τῆς φύσεως. Τοῦτο φρονοῦντες οἱ πρῶτοι χριστιανοί, εἶχον εἰς τὰς κατακόμβας εἰκόνας, διὰ τῶν ὁποίων παριστάνετο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς Ὁρφεύς, καθήμενος ἐν μέσῳ ἀγρίων ζώων καὶ διαφόρων πτηνῶν, παίζων λύραν, καὶ τιθασσεύων αὐτὰ διὰ

(1) Χρυσόστομος Ἐρμ. Ματθ. σελ. 141).

(2) Μία παράδοσις, χρονολογούμενη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφοριῶν, θέτει τὴν σκηνὴν τοῦ πειρασμοῦ εἰς ἓνα ὄρος οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἱερουζόλης, ὅπερ ὠνομάσθη ἐκ τούτου «Τεσσαρακοντάς». Γυμνὸν καὶ ἀνυδρον ὡς ὄρος κατηραμένον, ὀρθοῦται ἀποτόμως ἐν τῷ μέσῳ ἀύχμηρᾶς καὶ ἐρήμου πεδιάδος, καὶ δεσπόζει τῶν νεκρῶν καὶ ἀσφαλοῦχων ὑδάτων τῆς Σοδομιτικῆς θαλάσσης εἰς ἐκπλήσουσιν ἀντίθεσιν, πρὸς τὴν μειδιῶσαν γλυκύτητα τοῦ Ὁρους τῶν Μακάρων, καὶ πρὸς τὸ διαυγὲς κρύσταλλον τῆς Λίμνης τῆς Γεννησαρέτ. (Βίος Χριστοῦ Φρειδερ. Φαρράρ σελ. 63).

τοῦ ἄσματος Του. Ἡ εἰκὼν αὕτη ἦτο οἶονεὶ καὶ μία ἐξεικόνισις τῆς ἐξημερωτικῆς πνοῆς τοῦ αἰωνίου ἄσματος τῆς Οὐρανίου διδασκαλίας Του, δυνάμει τῆς ὁποίας τιθασσεύονται τὰ ἁμαρτωλὰ τῆς ἀνθρωπότητος πάθη, καὶ ἐξημεροῦνται ὄλαι αἱ ἀγριότητες αὐτῆς.

Μετὰ τὴν πάροδον τῶν τεσσαράκοντα ἡμερονυκτίων, ὁ Κύριος ἠσθάνθη περισσότερον ἢ ἄλλοτε τὸ αἰσθημα τῆς πείνης. «ὔστερον ἐπέινασε». (Ματθ. δ.΄ 2). Δὲν ἔζησεν ὡς ἀσκητῆς ἀπομεινωμένος, οὔτε ποτὲ ἐπέβαλεν εἰς τὸν ἑαυτὸν Του στερήσεις καὶ ἀλγηδόνας, ἀλλ' ἔζησεν ὡς τέλειος ἄνθρωπος «ἀναμάρτητος ὅμως» ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, εὐεργετῶν αὐτοῦς, χαίρων καὶ λυπούμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἀναλόγως τῶν περιστάσεων των. Τὴν νηστείαν παραδέχεται καὶ μάλιστα ἐπιβάλλει αὐτὴν ὡς θετικὴν ὑποχρέωσιν. «Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν· ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν· σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ» (Ματθ. 5΄. 16).

Καὶ πάλιν «εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.. Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύουσιν» (Ματθ. θ.΄ 15).

Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Κύριος ἔτρωγε καὶ ἔπινε, καὶ ὅτι δὲν συνίστα τὴν τελείαν ἀποχὴν ἀλλὰ τὴν ἐγκράτειαν.

Τὰς στιγμὰς λοιπὸν τῆς ζωηρᾶς πείνης τοῦ Κυρίου, νομίζει ὁ Σατανᾶς καταλλήλους πρὸς πειρασμόν, καὶ δι' αὐτὸ προσέρχεται πρὸς Αὐτὸν «ὁ πειράζων» — «λαβὴν αὐτῷ παρέχων εἰς τὸ προσελθεῖν, ἵνα συμπλακείς δείξῃ, πῶς δεῖ περιγίνεσθαι καὶ νικᾶν». <sup>(1)</sup>

Πῶς τώρα παρουσιάσθη πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὁ πειρασμός, καὶ ὑπὸ ποῖον σχῆμα — ἂν ὡς σκοτεινὸν πνεῦμα, ἢ ὡς ἄγγελος φωτός, ἢ ἄλλως πως, δὲν δυνάμεθα δογματικῶς νὰ βεβαιώσωμεν. Σκοπὸς ἡμῶν εἶναι, νὰ προσπαθῆσωμεν νὰ ὠφεληθῶμεν

(1) Χρυσόστ. Ἑρμ. Ματθ. σελ. 141.

ἐξ ὅλων ἐκείνων τῶν βαρυσημάντων διδαγμάτων, αἶνα ἀναπη-  
δῶσι μέσα ἀπὸ τὴν ἀβίαστον καὶ ἀιλῆν ἀφήγησιν τῶν Εὐαγγε-  
λίων, διὰ τῆς ἐπιδεκτικῆς καὶ ἀδιαμφισβητήτου ἐρμηνείας των,  
τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι μόνον ἡμᾶς αὐτούς.

Περιβεβλημένος λοιπὸν ὁ Κύριος τὴν θεϊκὴν Του πανο-  
πλίαν, ἀντιμετώπισε τὸν ἀρχαῖον ἐχθρόν, —εἰς τὸν πειρασμὸν  
ἐκείνον— καὶ ἐνεπλάκη μὲ αὐτὸν εἰς δεινὸν ἀγῶνα, καὶ μεγά-  
λην μάχην.

Ἦρχετο ἐναντίον αὐτοῦ —τοῦ Σατανᾶ— μεμαρτυρημένος  
ὑπὸ τοῦ «ὥσει περιστερᾶν» καταβάντος ἐπ' Αὐτὸν Ἄγ. Πνεύμα-  
τος ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ, καὶ τῆς ἀκουσθείσης ἐν μέσῳ αὐ-  
τῶν Οὐρανίου φωνῆς τοῦ Πατρὸς Του, ἣτις ἐμαρτύρει λέγουσα,  
«οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠυδόκησα».  
(Ματθ. γ. 17). Τότε «προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων» εἶπεν :

«Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἶπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γέ-  
νωνται». (Ματθ. δ. 3).

Μία ἀνάγκη τοῦ Ἰησοῦ, ἀφορῶσα τὴν ἱκανοποίησιν τῆς  
πείνης, ἣτις μὲ τὴν χαρακτηρηστικὴν ἀγριότητα αὐτῆς, κατα-  
τρώγει τὰς σωματικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, μέχρι τελείας  
παρалуσειως καὶ βιαστικοῦ θανάτου, ἐγένετο ἀφορμὴ ἐκμεταλ-  
λεύσειως ὑπὸ τοῦ Διαβόλου.

Ὁ Πρῶτος πειρασμὸς εἶχεν ὡς μόνον στόχον τὰς αἰσθή-  
σεις. Ἦτο μία ζωηρά, προσπάθεια, ἣτις εἶχε σκοπὸν τὴν ἱκανο-  
ποίησιν τῆς φυσικῆς ἀνάγκης, ἣ ὁποῖα ὑπάρχει ἐξ ἴσου εἰς τὸν  
ἄνθρωπον καὶ εἰς τὰ ζῷα. Δὲν παρουσιάζεται ὁ Σατανᾶς ἀπρο-  
κάλυπτος οὔτε ἀπότομος, ἀλλ' ἐνδεδυμένος πάντοτε τὸν διαφανῆ  
χειτῶνα τῆς πονηρίας.

Οἱ Ἑβραῖοι εἶχον ὑποστῆ τὸ αἰσθημα τῆς πείνης ἐν τῇ  
ἐρήμῳ, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔθρεψεν αὐτούς μὲ τὸ οὐράνιον μάννα, ὅπερ  
ἔθρεψεν ἐξ οὐρανοῦ, ἐξαγαγὼν τούτους ἀπὸ τὴν τρομερᾶν ἐκεί-  
νην βάσανον τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης. Διατὶ λοιπὸν καὶ ὁ Κύριος  
νὰ μὴ ζητήσῃ, εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἐρήμῳ, μίαν τοιαύτην ἐξ ὕψους  
βοήθειαν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς πείνας Του ;

Ἐὰν ἄλλοτε οἱ ἄγγελοι ἀπεκάλυψαν τὴν πηγὴν εἰς τὴν λι-  
πόψυχον Ἄγαρ, καὶ ὑπέδειξαν τροφὴν εἰς τὸν λιμοκτονοῦντα  
Ἠλῖαν, θὰ ἔσπευδον μὲ ἀσύγκριτον προθυμίαν πρὸς διακονίαν

τοῦ Ἰησοῦ, ἐὰν ἐζητοῦντο. Διὰ τοῖς λοιπὸν ὁ Κύριος νὰ μὴ ἐπικαλεσθῆ μίαν ἀγγελικὴν βοήθειαν, ἵτις τόσον προθύμως θὰ ἐχορηγεῖτο πρὸς Αὐτόν ;

“Ὡ! Πόσον ὁμως βάθος σοφίας κρύπτεται κάτω ἀπὸ μίαν ἀπάντησιν τοιαύτης ἐρωτήσεως !

Εἰς τὴν πρώτην εὐστοχὸν ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν πρῶτον πειρασμὸν τὸν ἀκούομεν νὰ λέγῃ : « Γέγραπται, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένου διὰ στόματος Θεοῦ » (Ματθ. δ. 4.) Τὸ δὲ ἐγκλειόμενον ἐντὸς τῶν λόγων τούτων τοῦ Θεανθρώπου δίδαγμα, εἶναι ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ ν' ἀφίνωμεν νὰ μᾶς ὀδηγοῦν αἱ ταπειναὶ ἀνάγκαι ἡμῶν. Δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι ἀνήκομεν ἐξ ὀλοκλήρου πρὸς τὸν ἑαυτὸν μας, καὶ ὅτι ἔχομεν δικαίωμα νὰ διαθέσωμεν, ὅπως ἡμεῖς θέλωμεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φανταζόμεθα ὅτι ἀνήκει εἰς ἡμᾶς. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πολὺ ὑψηλότερον προορισμόν, ἀπὸ τὸν τῆς συντηρήσεως τοῦ σώματός του, ὅπως ἔχει καὶ ὑπερῶς ἐντὸς αὐτοῦ πολὺ ὑψηλοτέραν τῆς ὑλικῆς ὑπάρξεώς του, ὑπὲρ τῆς ὁποίας πολλάκις θυσιάζει τὴν πνευματικὴν καὶ ἀθάνατον ὑπόστασίν του.

Ἐκεῖνος, ὅστις σκέπτεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῆ μόνον μὲ ἄρτον, οὐδὲν ἄλλο ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν τῆς ζωῆς του, παρὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου. Ἀποφασίζει νὰ ἐπιτυγχάνῃ τοῦτο, ἀντὶ πάσης θυσίας. Ὅταν πρὸς στιγμὴν στερηθῆ αὐτοῦ, θεωρεῖ ἑαυτὸν δυστυχῆ, καὶ ἐξανίσταται ἀγρίως. Ἐπειδὴ δὲ δὲν γνωρίζει ἄλλην ὑψηλοτέραν καὶ θειοτέραν τροφήν, ἥτις παρέχεται ἀφθόνως εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτὴν ἐκ μέρους τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός, καὶ μάλιστα πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν θλίψεων, ἀσφαλῶς ὁ τοιοῦτος θὰ ἀποθάνῃ ἐκ πείνης ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄρτου. Ἐκεῖνος ὁμως, ὅστις γνωρίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ μόνον μὲ ὑλικὸν ἄρτον, ἀλλὰ καὶ μὲ κάθε ἄλλο τὸ ὁποῖον δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, δὲν καταστρέφει ὅ,τι ἅγιον καὶ ὑψηλὸν ἔχει, ὅπερ καθιστᾷ τὴν ζωὴν προσφιλεῖ, ἀπλῶς μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ζήσιν. Πράττει μόνον τὸ καθήκον αὐτοῦ, ὑποτασσόμενος εἰς τὸν Θεῖον Νόμον, καὶ ἐμπιστευτικῶς ἀναθέτει εἰς τὸν Θεόν, τὴν μέριμνα, τοῦ νὰ προμηθεύῃ εἰς αὐτόν, ὅ,τι τοῦ εἶναι ἀναγκαῖον



πρὸς συντήρησιν τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἔπλασε. Ὁ τοιοῦτος μετὰ περισσοτέρας θέρμης θὰ ζητήσῃ τὸν Οὐράνιον ἄρτον, ὅστις συντελεῖ εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ὑπαρξίν τῆς πνευματικῆς του ὑποστάσεως, καθὼς καὶ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο τὸ δωρούμενον τὴν ζωὴν, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὅστις πίνει δὲν διψᾷ πλέον εἰς τὸν αἰῶνα (Ἰωάν. δ. 14.)

Ὁ πρῶτος πειρασμὸς τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, εἶχε μεγάλην ὁμοίτητα μὲ τὸν τελευταῖον χλευασμὸν τὸν ὁποῖον ἀπηύθυναν οἱ Ἰουδαῖοι ἐναντίον Του, ὅταν εὗρισκετο προσηλωμένος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. «Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ». (Ματθ. 27—40). Ὁ Ἰησοῦς τότε οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωσε πρὸς τὸν πειρασμὸν ἐκεῖνον, εὐρισκόμενος ἐν τῇ βαθεῖα ταπεινώσει Του, ὡς ἄνθρωπος. Ἐν τῇ ἄκρᾳ καὶ μοναδικῇ αὐτοθυσίᾳ Του, δὲν ἠθέλησε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς ἰσότητος Αὐτοῦ πρὸς τὸν Οὐράνιον Του Πατέρα «οὐχ ἄραπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῶ». (Φιλ. β'. 6) διὰ νὰ νικήσῃ τὸν Σατανᾶν ὡς Θεός, ἀλλὰ νὰ νικήσῃ αὐτὸν ὡς ἄνθρωπος, ὡς Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου (Ματθ. ιη'. 11).

Εἰς τοὺς πειρασμοὺς ὅμως τῆς ἐρήμου, ἀπαντᾷ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ διακηρύξῃ τρανῶς διὰ τῶν ἀπαντήσεών Του ἐκείνων, μεγάλας καὶ ἀθανάτους ἀληθείας, χρησίμους εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸν πρῶτον πειρασμὸν εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἀνοίγει διάπλατα τὰς θύρας τοῦ Οὐρανοῦ καὶ μᾶς ἀποκαλύπτει Πατέρα Οὐράνιον, μὲ στοργὴν ἀπερίγραπτον καὶ ἐνδιαφέρον ἀκοίμητον δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, Πατέρα ἔτοιμον νὰ παράσῃ τροφὴν ὑψηλοτέραν καὶ θειοτέραν εἰς ἐκεῖνα ἐκ τῶν πειθαρχούντων τέκνων Του, ἅτινα χάριν τῆς πρὸς Αὐτὸν ὑπακοῆς των, εἶναι πρόθυμα ν' ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς πείνης, ὅταν ἡ προμήθεια τοῦ γηίνου ἄρτου ἀπαιτῇ ἠθικὰς παρεκτροπὰς, ἢ περιφρονήσεις θείων ἐντολῶν. Τοῦτο διακηρύσσει ὁ Σωτὴρ, ὅταν ἀπαντῶν εἰς τὸν πρῶτον πειρασμὸν δὲν λέγει «Θεοῦ εἰμι υἱὸς» ἀλλ' ὅτι «οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος». (Ματθ. δ'. 4).

Ἐπειδὴ γὰρ ἤκουσε φωνῆς, ἄνωθεν φερομένης, καὶ λεγούσης : «Οὗτος ἐστὶν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός», ἤκουσε δὲ καὶ

Ἰωάννου τσαῦτα περὶ αὐτοῦ μαρτυροῦντος, εἶτα δὲ πεινῶντα, ἐν ἀμηχανίᾳ λοιπὸν ἦν, καὶ οὔτε ὅτι ἄνθρωπος ἦν ψιλὸς πιστεῦσαι ἠδύνατο διὰ τὰ περὶ αὐτοῦ λεχθέντα, οὐδ' αὐτὸς πάλιν παραδέξασθαι ὅτι Υἱὸς ἦν τοῦ Θεοῦ διὰ τὸ βλέπειν αὐτὸν πεινῶντα. Ὅθεν ἐν ἀμηχανίᾳ γενόμενος, ἀμφιβόλους ἀφίησι φωνάς. Καὶ ὡσπερ τῷ Ἀδὰμ προσελθὼν παρὰ τὴν ἀρχὴν πλάττει τὰ μὴ ὄντα, ἵνα μάθῃ τὰ ὄντα, οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα, οὐκ εἰδὼς σαφῶς τὸ ἀπόρρητον τῆς οἰκονομίας μυστήριον, καὶ τις ποτὲ ἔστιν ὁ παρὼν, ἕτερα ἐπιχειρεῖ πλέκειν δίκτυα, δι' ὧν ὤτετο εἴσεσθαι τὸ κεκρυμμένον καὶ ἀσαφές. Καὶ τί φησὶν ; «Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.» Οὐκ εἶπεν· «Ἐπειδὴ πεινᾷς» ἀλλ' «εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ» νομίζων ὑποκλέπειν αὐτὸν τοῖς ἐγκωμίσις.» (Χρυσόστομος Ἑρμην. Εἰς Ματθ. κεφ. δ'. σελ. 142).

Αἱ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς ἡμῶν, καθὼς καὶ αἱ διάφοροι αὐτῆς περιστάσεις, διὰ μέσου τῶν ὁποίων φερόμεθα πρὸς τὸ τέρμα τοῦ προσκαίρου βίου, χρησιμεύουσι πολλάκις εἰς τὸν Σατανᾶν, ὡς μέσα τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ἡμῶν καταστροφῆς. Ἐξαιρετικῶς δὲ ἐκεῖναι ἐξ αὐτῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι δι' ἡμᾶς πάντοτε τὸ παρὸν.

Τὸ παρὸν ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν μόνην κατάλληλον καὶ περιζήτητον εὐκαιρίαν τοῦ Σατανᾶ, ἵνα δι' αὐτοῦ φέρῃ εἰς πέρας, τὰ σχέδιά του εἰς βάρος τοῦ ἡθικοῦ μας. Αἱ στιγμαὶ αὐταὶ ἀποτελοῦσι μοναδικὰς δι' αὐτὸν εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας προσπαθεῖ οὗτος πάντοτε νὰ μὴ ἀφήνῃ ἀνεκμεταλλεύτους.

Ἐνδιαφέρει δὲ πολὺ αὐτόν, τὸ παρὸν τοῦ ἀνθρώπου, καθόσον τὸ παρὸν εἶναι περισσότερον αἰσθητὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον πάντοτε, ἀπὸ τὸ μέλλον αὐτοῦ.

Προτιμᾷ ὁ διάβολος νὰ ἐπιτίθεται ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου πειράζων αὐτόν, ὄχι τόσο διὰ τοῦ παρελθόντος ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ μέλλοντος, ὅσον διὰ τοῦ παρόντος, καθόσον εἰς τὸ παρὸν εὐρίσκει τὸ δέλεαρ καὶ ἐπισείει αὐτὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, οἷνες πολλάκις ὄχι μόνον ἐξαπατῶνται ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προσηλοῦνται ἐπάνω εἰς τὸ δέλεαρ τῆς στιγμῆς.

Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἐφήρμοσεν ὁ Σατανᾶς καὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Τὸ αἶσθημα τῆς πείνης τὸ ὁποῖον ἠσθάνθη ζωηρότατον ὡς ἄνθρωπος ὁ Ἰησοῦς, ἦτο μία περίστασις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς Του. Αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης, ἀπετέλουν τὸ παρὸν διὰ τὸν Ἰησοῦν, (ὡς ἄνθρωπον) ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρέθη Ὁυτός. Τοῦτο ἦτο ἐξόχως αἰσθητὸν πρὸς Αὐτόν, καὶ πολὺ κατάλληλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν διάβολον ὡς μέσον, ὅπως εὕρῃ ἀφορμὴν πειρασμοῦ καὶ δι' Αὐτόν.

Τίς δὲ δύναται νὰ ἀρνηθῆ, ὅτι ἡ πείνα δὲν εἶναι πολλακίς ὁ εἰσηγητὴς τῶν ἀπελπιστικωτέρων σκέψεων καὶ πράξεων τῆς ζωῆς μας; Καὶ ὄντως εἰς τὴν δὲν δύναται ἡ πείνα νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπον! Ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἀνάγκης εὗρεν τὸν Ἰησοῦν ὁ διάβολος ὡς Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου—ὡς ἄνθρωπον— καὶ ἠγωνίζετο τόσον ὑπούλως διὰ νὰ τὸν παγιδεύσῃ.

Μία φυσικὴ ἀνάγκη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὡς Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου ὡς ἀφορμή, ὡς βάσις τοῦ πρώτου πειρασμοῦ κατ' Αὐτοῦ. Ἡ ἀνάγκη αὕτη ἦτο ἡ πείνα, διὰ τῆς ὁποίας τόσον συχνὰ εἰς τὴν ζωὴν μας ἐμφανίζεται ὁ πειρασμός. Αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ ἐλλείψεις τῶν μέσων τῆς ὑλικῆς ζωῆς μας, εἶναι πάντοτε τὸ προσφορώτερον μέσον πειρασμοῦ ἐναντίον μας. Τοῦτο ἐδοκίμασεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὡς Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου, ἰσχυρότερον παντὸς ἄλλου· «αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου οὐκ ἔχει πού τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.» (Ματθ. η' 20) Κατὰ δὲ τὸν Προφήτην Ἡσαΐαν, ὁ Ἰησοῦς ἦτο «ἄνθρωπος τῶν θλίψεων καὶ δόκιμος ἀσθενείας.» (Ἡσαΐας νγ'. 3).

Ὁ διάβολος γνωρίζει πολὺ καλά νὰ ἐκτοξεύῃ τὰ βέλη τῶν πειρασμῶν του, βαδίζων πάντοτε τὴν αὐτὴν ὁδόν, καὶ ἀρχίζων πάντοτε τὰς κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐπιθέσεις του, διὰ μέσου τῶν σωματικῶν ἀναγκῶν ἢ τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων. Αἱ ἐπιθέσεις αὐτοῦ εἶναι πάντοτε λυσσαλέαι καὶ πανοῦργοι, ἐναντίον τοῦ εὐθραύστου τούτου μέρους, τοῦ ὅλου τείχους τῶν ἀνθρωπίνων προφυλάξεων.

Ἔχει δὲ πάντοτε πρόχειρα τὰ μέσα τοῦ πειρασμοῦ του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καθόσον ἐὰν δὲν εὕρῃ οὔτος εἰς αὐτὸν ἀνάγκας σωματικὰς—πρῶγμα πολὺ σπάνιον—θὰ προσπαθήσῃ νὰ

εύρη πόθους σωματικούς, τὴν πραγματοποιήσῃ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐκμεταλλευθῇ καταλλήλως, καὶ νὰ δημιουργήσῃ καὶ ὀπισθεν ἀκόμη τῆς νομίμου πραγματοποιήσεως τούτων, ἐπιθυμίας ὑλικάς, ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας νὰ δυνηθῇ νὰ στηρίξῃ τὰ σχέδιά του, τὸν πειρασμόν του. (Α' Πέτρο: ε'. 8).

Συνήθως πολλάκις ὑπὸ τὸ εἶδος τῶν διαφορῶν ἀναγκῶν, αἰσθανόμεθα τὰς ἐπιρροὰς καὶ τὰς ἐπιδράσεις τοῦ πειρασμοῦ, καὶ τὰς περισσοτέρας φορὰς ἐμπίπτομεν ἀπροσέκτως εἰς τὰς παγίδας του. Καθημερινῶς ἀντιμετωπίζομεν τὸν πειρασμόν ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν διαφορῶν ἀναγκῶν, περιπετειῶν καὶ θλίψεων. Ἡ ζωὴ μας εἶναι μάρτυς πολλῶν προσπαθειῶν τοῦ πονηροῦ, ὅστις θέλει νὰ θέσῃ ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. Δὲν παρέρχεται στιγμή ἀμελέτητος ἐκ μέρους του, διὰ νὰ βάλῃ ἐναντίον τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως, ἀνολόγως πάντοτε τῶν προφυλάξεών μας.

Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, χωρὶς νὰ σύρῃ μαζί του ἀνάγκας. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗται εἶναι πολλάκις καὶ ἀπολύτως νόμιμοι. Ἐν τούτοις ὅμως, μὲ τοῦτο, δὲν παύουσι ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι αὗται καὶ μία κατάλληλος ἀφορμὴ διὰ νὰ στηρίξῃ ὁ πονηρὸς ἐπάνω εἰς αὐτὰς τοὺς πειρασμούς του ἐναντίον μας. Δι' αὐτὸ ἐν μέσῳ τῶν διαφορῶν τῆς ζωῆς μας θλίψεων καὶ παθημάτων, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα, τὰς προσπαθείας του ἐναντίον τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως. Ἄς κλείωμεν ἄλλοτε πάντοτε ἐρημητικῶς τὰς θύρας τῆς ψυχῆς μας, μὲ τὴν ἀσφαλῆ κλεῖδα τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ. Ἡ καλὴ χρησιμοποίησις τῶν θλίψεων ἐκ μέρους τῶν πιστῶν, ἀποτελεῖ εὐκαιρίαν μυστηριώδη, διὰ τῆς ὁποίας ὄχι ὀλίγον πνευματικὸν κέρδος δύναται νὰ προσκομισθῇ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἀπερίσκεπτους καὶ ψυχοφθόρους ἀπολαύσεις τῶν ἡθικῶς ἀπροσέκτων ἀνθρώπων. Κάτωθεν τῶν θλίψεων, τῶν στεναγμῶν καὶ τῶν ἄλλων περιπετειῶν τῆς ζωῆς μας, ὀφείλομεν νὰ διακρίνωμεν πάντοτε τὴν πανσθενουργὸν τοῦ Ὑψίστου δεξιάν, ἣτις ἐπιζητεῖ πολλάκις, δι' αὐτῶν τῶν μέσων, νὰ μᾶς ἀνυψώσῃ πρὸς τὰ ἄνω, ἐκ τοῦ βορβόρου μᾶς ἄνευ ἡθικοῦ νόμου ζωῆς.

Εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου, ὑπῆρχε σκοπὸς πολὺ ἀνώτερος τοῦ χορτασμοῦ τῆς κοιλίας. «Ἐμὸν

βρωμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον» (Ἰωάν. δ.΄ 34.)

Ἄλλα καὶ ἐν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἐνυπάρχει σκοπὸς πολὺ ὑψηλότερος, καὶ κατὰ πολὺ ἀνώτερος τῶν προσπαθειῶν τὰς ὁποίας καταβάλλει οὗτος, διὰ μίαν σωματικὴν ὑγείαν ἢ δι' ἓνα πλουτισμὸν χρημάτων ἢ καὶ ἄλλων προσκαίρων ἐφημέρων ἀγαθῶν, ἃν καὶ ταῦτα τοῦ εἶναι χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα. Σκοπὸς δὲ οὗτος, ἀναντιρῶντως, εἶναι ἡ διηνεκῆς καὶ μόνον ὑπ' αὐτοῦ τήρησις τοῦ αἰωνίου νόμου τοῦ Θεοῦ. Βεβαίως οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὰς ἐκάστοτε προβαλλομένας δυσχερείας, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου. Καὶ ὅμως ἡ κατόρθωσις αὐτοῦ, ἀποτελεῖ διὰ κάθε θνητὸν τὴν μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν· τὸ ὑψιστον κατόρθωμα. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι τοῦτο εἶναι καὶ ἀδύνατον. Ἀπεναντίας παναληθὲς εἶναι, ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, καθιστάμεθα πάντοτε πιστοὶ τηρηταὶ τῶν ἀγίων Του ἐντολῶν. Ἐντολὴ δὲ εἶναι, διὰ πάντα πιστόν, ὁ κατὰ Θεὸν ἀγνὸς καὶ ἐνάρετος βίος.

Ὁ Χριστὸς ἀδιαφορῶν τελείως πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ διαβόλου καταβαλλομένας ἀπεγνωσμένας προσπαθείας, εἶχε πάντοτε ἔστραμμένον τὸ βλέμμα τῆς προσοχῆς Του, μόνον καὶ μόνον πρὸς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου Αὐτοῦ, χάριν τοῦ ὁποίου καὶ ἀπεστάλη ἐξ οὐρανῶν (Ἰωάν. δ.΄ 34). Ἀποκρούων τὸν πρῶτον πειρασμὸν διὰ λόγων τῆς Γραφῆς, προχωρεῖ ἀπαθῶς πρὸς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐκτέλεσιν, τοῦ εἰς Αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου του Πατρὸς ἐμπιστευθέντος μεγίστου ἔργου, τῆς Ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς δουλείας τοῦ θανάτου.

Ὁ Ἀβραάμ στηριχθεὶς ἐπὶ τῆς ἀσαλεύτου πέτρας, τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως, ὠδήγησε τὸν υἱὸν αὐτοῦ χάριν τοῦ Θεοῦ πρὸς σφαγὴν κατὰ διαταγὴν Του, διότι ἀδιστάκτως ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται καὶ ἐκ νεκρῶν ἀκόμη νὰ τὸν ἀναστήσῃ. «Πίστην προσενήνοχεν Ἀβραάμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν, ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται ἡ σπέρμα, λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἔκομίσατο» (Ἐβρ. ια΄. 17·20.)

Ἡ πίστις, πρὸς τὰς ῥητὰς διαβεβαιώσεις τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ πάντων τῶν Προφητῶν καὶ τῶν μεγάλων Πατριαρχῶν τῆς Π. Γραφῆς. Καὶ ὁ Κύριος, τὴν αὐτὴν πίστιν χρησιμοποιῶν, ἀπήντησε πρὸς τὸν πειράζοντα Αὐτὸν διάβολον μὲ τὸν λόγον τῆς Ἀγ. Γραφῆς· «οὐκ ἔπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» (Ματθ. δ.' 4). Ὁ Ἰησοῦς καίτοι ἠδύνατο νὰ μεταβάλλῃ τοὺς πρὸ τῶν ποδῶν Του λίθους εἰς ἄρτους, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν μαστίζουσαν Αὐτὸν πείνα, δὲν ἔπραξε τοῦτο· διότι οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ κάμῃ τοιαύτην χρησιμοποίησιν τῆς Παντοδυναμίας Του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτο, διε ὀλίγον ὑγρότερον, διὰ τῆς μὴ γνωριζούσης ἐμπόδια δυνάμεώς Του, κατώρθωσε νὰ θρέψῃ μὲ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς πεντακισχιλίους ἄνδρας χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ νὰ περιμαζευθῶσι μάλιστα καὶ ὡς περισεύματα μετὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, δώδεκα κόφινοι πλήρεις τεμαχίων ἄρτων. (Ματθ. ιδ.' 20, 21).

Ποτὲ λοιπὸν ἄς μὴ λησμονῶμεν μελετῶντες τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου μας, ὅτι Οὗτος δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἑαυτὸν Του, οὔτε νὰ κάμῃ τὸ ἰδικόν Του θέλημα. Δὲν ἦλθε διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς ἰδικὰς Του ἀνάγκας ἢ ἐπιθυμίας, ἀλλ' ἦλθε διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὸ θέλημα τοῦ Οὐρανίου Αὐτοῦ Πατρὸς καὶ νὰ τελειώσῃ Αὐτοῦ τὸ Ἔργον (Ἰωάν. δ.' 34).

---

## Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

— **Αἱ προτάσεις τοῦ πονηροῦ. Τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ.  
Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. (Ματθ.  
δ'. 5-7)**

«Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ: Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ, «Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἄρουσά σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου». Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν γέγραπται, οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου» (Ματθ. δ'. 5-8).

Ὁ Διάβολος διὰ τῶν διαφόρων πειρασμῶν του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, εἰς ἓνα καὶ μόνον σκοπὸν ἀποβλέπει, τὸ πῶς νὰ ὑποσκάψῃ τὴν πνευματικὴν του ὑπόστασιν, παρακινῶν αὐτὸν εἰς τὴν περιφρόνησιν καὶ τὴν καταπάτησιν τοῦ Θεοῦ Νόμου. Δι' αὐτὸ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, δὲν ἀρκεῖται εἰς ἓνα καὶ μόνον τρόπον ἐνεργείας, καὶ δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πειραζομένου ἀνθρώπου ἀμέσως, ἀλλὰ θέτει εἰς ἐνέργειαν καὶ ἄλλους τρόπους πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν καταχθονίων σκοπῶν του. Τοὺς ἄλλεπαλλήλους τούτους τρόπους τῶν ποικιλομόρφων αὐτοῦ σκοπιῶν προσπαθειῶν, ἡ Ἁγία Γραφή τοὺς ὀνομάζει «μεθοδεΐας». Μᾶς ὁμιλεῖ δὲ περὶ τῶν μεθοδειῶν τούτων παραστατικώτατα διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ ἐνημέρους αὐτῶν, διὰ τῶν ὁποίων οὗτος (ὁ διάβολος) προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἡθικὴν μας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ πτώσιν.

Ἡ ἐπιμονή του διὰ νὰ κατορθώσῃ τούτο, εἶναι μεγάλη. Τόσον μεγάλη, ὥστε καὶ ὅταν συναντήσῃ εἰς τοὺς πειραζομένους ἀνθρώπους πίστιν ἀκλόνητον, καὶ γρῶνιτώδη χαρακτήρα ἀρετῆς, ναὶ μὲν κατησχυμένος ἀποσύρεται, ἀλλὰ μόλις πρὸς καιρὸν «μέχρι καιροῦ», διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ πάλιν κατ' αὐτοῦ πλέον λυσσώδης, ῥίπτων ἐπάνω τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πειραζομένου ἀνθρώπου, τὰ τρομερότερα πεπυρακτωμένα βέλη του.

Τὴν τακτικὴν τοῦ ταύτην, βλέπομεν ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, πῶς δὲν ἐδίστασε νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ εἰς τοὺς πειρασμούς τοῦ κατὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅταν οὗτος ἀπέτυχεν εἰς τὸν πρῶτον πειρασμόν τοῦ κατὰ τοῦ Θεανθρώπου, καὶ κατησχυμένος ἀπεσύρθη, ἀπ' αὐτοῦ, μόνον «ἄχρι καιροῦ» (Λουκ. δ. 13).

Ἡ ἀπόλυτος τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Οὐράνιον Αὐτοῦ Πατέρα ἐμπιστοσύνη, ὡς Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, ὑπῆρξε διὰ τὸν Σατανᾶ βέλος θανατηφόρον. Ἄλλ' οὗτος μὲ τοῦτο δὲν ἀπηλίσθη ὡς πρὸς τὰς κατὰ τοῦ Ἰησοῦ προσπαθείας τοῦ. Παρουσιάζεται καὶ πάλιν πρὸ Αὐτοῦ, καὶ στήνει τὴν αὐτὴν παγίδα τοῦ, κατ' ἄλλον ὅμως τρόπον. Θέλει νὰ ἐπιτύχῃ, μετὰ τῆς γνωστῆς τοῦ πάντοτε πανουργίας, τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀπολύτου πρὸς τὸν Θεὸν πεποιθήσεως, τοῦ Σωτῆρος, ὅχι μόνον διὰ τῆς θεραπείας ἀμέσου τινὸς σωματικῆς ἀνάγκης, ὡς εἰς τὸν προηγούμενον τῆς πείνης πειρασμόν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀνευλόγου ἀποτροπῆς μεγάλου καὶ τρομακτικοῦ τινος κινδύνου. «Τότε — καὶ μόνον δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν — παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ Διάβολος εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· «εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου» (Ματθ. δ'. 5-7).

Ποῖον ἄραγε νὰ ἦτο τὸ πτερύγιον αὐτό, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἔστησεν ὁ διάβολος τὸν Ἰησοῦν; Οἱ Εὐαγγελισταὶ γράφοντες περὶ τοῦ γεγονότος τούτου, καὶ ἐξιστοροῦντες τὰ καθ' ἑαυτό, «ὑπονοοῦσι κάποιον πτερύγιον τοῦ γνωστοτάτου ἐκείνου κτιρίου τῆς Βασιλικῆς Στοᾶς κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ Ναοῦ, ἣτις ἦτο ἐστραμμένη πρὸς τὴν κοιλάδα τῶν Κέδρων, καὶ ὠρθοῦτο εἰς ὕψος τόσον ἰλιγγιώδες, ὥστε κατὰ τὸν Ἰώσηπον, ἂν ἐτόλμα τις νὰ κυττάξῃ κάτω, ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐσκοτίζετο ἀπὸ τὸ ἀμέτρητον βάθος· ἴσως τὸ πρόστοον τοῦ Σολομῶντος, τὴν Ἀνατολικὴν Στοάν, τὴν ὁποίαν περιέγραψεν ὡσαύτως ὁ Ἰώσηπος, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν παράδοσιν, κατεκρημνίσθη κάτω εἰς τὴν αὐλὴν ὁ Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου.<sup>(1)</sup>

<sup>(1)</sup> Ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ Φρειδ. Γ. Φαρράρ σ. 70



Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ἰεροῦ, ἀφοῦ ἀπέτυχε εἰς τὰς προσπαθείας του, εἰς τὸν πρῶτον κατὰ τοῦ Ἰησοῦ πειρασμόν, κατησχυμένος πλέον ὁ πονηρός, ὑποβάλλει τὸν Κύριον εἰς δεύτερον πειρασμόν.

Αἱ ἀνάγκαι τοῦ σώματος, ἡ μάστιξ τῆς πείνης καὶ τῶν στερησεων, ἀφοῦ ἀπεδείχθησαν ὄπλα ἀνίσχυρα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, πάραυτα ἐφευρέθησαν ἄλλα τοιαῦτα ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἐναντίον Του. Τὸ χωρίον τῆς Ἀγ. Γραφῆς, ὅπερ ἐχρησιμοποιήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου κατὰ τρόπον μοναδικόν καὶ θεοπρεπῆ, «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζῆσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» καὶ δι' οὗ διέλυσε τελείως τὰς ὑπούλους προτάσεις τοῦ πειρασμοῦ, δὲν ἀπεθάρρῳνε τὸν διάβολον εἰς τὰς πλέον πειρακτικὰς του προσπαθείας κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐνόμισεν, ὅτι διὰ τῶν ὄπλων τῆς Ἀγίας Γραφῆς, μὲ διεστραμμένην ὅμως τὴν ἔννοιαν τοῦ περιεχομένου των, θὰ ἰδύνατο νὰ ἀντιπαλαίση νικηφόρος κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Ἐγνώριζεν ὁ πονηρός, ὅτι ἐὰν οὗτος ᾧθει πρὸς τὸ χάος τὸν Ἰησοῦν, τότε θὰ ἔβλεπε τὰς στρατιάς τῶν ἀγγέλων κατερχομένης ἐπ' Αὐτὸν καὶ πραγματοποιούμενον τὸ τῆς Γραφῆς «ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.» (Ματθ. δ'. 6) Ἄλλὰ τὸ νὰ ῥίψη δηλ. ὁ Ἰησοῦς τὸν ἑαυτὸν Του εἰς τὸ κενόν, ἄνευ λόγου, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ μίαν περιέργειαν τοῦ πονηροῦ ἢ νὰ παρασυρθῆ ὑπ' αὐτοῦ εἰς μίαν χρησιμοποίησιν τῆς θεικῆς δυνάμεώς Του ἄνευ λόγου ὑπὲρ Αὐτοῦ, τοῦτο ἦτο ἐκτὸς τοῦ θελήματος τοῦ Ἐπουρανίου τοῦ Πατρὸς, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ ἀπολύτως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκ τῆς κατάρτας τοῦ νόμου διὰ τῆς σταυρικῆς Του θυσίας ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ (Μάρκ. ι'. 33).

Τὸ πρῶτον ἠθικὸν τραῦμα τοῦ πονηροῦ, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ κατενεχθὲν κατ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πρώτην μάχην τοῦ πρώτου πειρασμοῦ, ἦτο ἀκόμη νωπὸν. Ἐξ ἰδίας πλέον πείρας ὁ σατανᾶς γνωρίζει τὴν ἀποιολεσματοκίτητα τῶν ὄπλων τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰς ὑπεροχὴν, κατὰ τοῦ ψεύδους. Δι' αὐτὸ ἀνατρέχει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν φαρέτραν τῆς Ἀγίας Γραφῆς, διὰ νὰ ἀρπάσῃ ὄπλον Γραφικόν· βέλος ἰσχυρόν, καὶ νὰ καταφέρῃ τοῦτο κατὰ

τοῦ Ἰησοῦ. Ἄλλὰ ταῦτα εὐρίσκονται ἐκεῖ ἡτοιμασμένα, μόνον κατὰ τοῦ Διαβόλου. Οὗτος ὁμως, ὡς πατήρ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, προσεπάθησε διὰ τῆς διαστρεβλώσεως καὶ μεταλλαγῆς τῆς ἐννοίας αὐτῶν, νὰ τὰ στρέψη καὶ κατὰ τῆς ἀπολύτου Ἀληθείας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω». <sup>(1)</sup> καὶ ἐπικαλούμενος πάραυτα τὰς Γραφάς προσθέτει: «Γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σου, καὶ ἐπὶ χειρῶν ἄρουσί σε μήποτε προσκόψης πρὸς λίθον τὸν πόδα σου». (Ματθ. κεφ. δ'. 6-7).

Ὅντως πειρασμὸς ἐπιτήδειος καὶ πρωτοφανής, ὁ δεύτερος πειρασμὸς. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Γραφικοῦ χωρίου (Ματθ. κ. δ'. 6-7) ἦτο ἐξόχως εὐστοχος. Τοιαύτη προφητεία περὶ τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρχε, ἀλλ' ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς ἦτο ἐντελῶς διάφορος, ἀπὸ τὴν προτεινομένην ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Ἡ πανουργία τοῦ πονηροῦ πνεύματος, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὑπῆρχεν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ διαστρέβλωσιν τοῦ Γραφικοῦ χωρίου. Ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀνωτέρω προφητείας, ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰς χρόνον καὶ καιρὸν προωρισθέντα ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Οὐδεμία δὲ ἀνάγκη ὑπῆρχε, νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Θεὸς νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του ταύτην εἰς χρόνον καὶ καιρὸν ὀριζόμενον ὑπὸ τοῦ πονηροῦ, καὶ ἄνευ τῶν ὀρισμένων κατὰ τὴν προφητείαν συνθηκῶν.

Ὁ Θεὸς δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀχρήστευσιν, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τῶν τε σωματικῶν, ψυχικῶν καὶ διανοητικῶν του δυνάμεων ἢ τὴν ἀδράνειαν αὐτῶν, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ νὰ ἐκβιάσῃ οὗτος τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ὅστις περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, δὲν ἔχει ἀκόμη ἀποκτήσει σαφῆ γνῶσιν καὶ πίστιν, ὡς εἶναι βέβαιος, ὅτι πλανᾶται. Ἐκεῖ πού ὁ ἀνθρώπος ἀχρηστεύει τελείως τὸν ἑαυτὸν του ἢ καταδικάζει αὐτὸν εἰς ἀδράνειαν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν θαυματουργικὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπέμβασιν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἴδῃ ματαιουμένας τὰς ἐλπίδας του, καὶ τὸν ἑαυτὸν του καταστρεφόμενον. Δι' αὐτὸ ὀφείλει εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του, ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειαν πρῶτον τοῦ Θεοῦ, νὰ θέτῃ, ἐν χρηστῇ καὶ δικαίᾳ δράσει, πάσας τὰς δυνάμεις του, τὰς τε σωματικὰς καὶ πνευμα-

(1) Ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ Φρειδ. Γ. Φαρράρ σ. 10

τικὰς τοιαύτας πρὸς κατόρθωσιν τοῦ ἐπιθυμητοῦ ἢ ἀπόκρουσιν παντὸς κινδύνου, προερχομένου ἢ ἐκ νόσου ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας καὶ τότε—ὡς εἶναι περὶ τούτου ἀπολύτως βέβαιος—ἐὰν εἶναι θέλημα Θεοῦ ν' ἀποσοβηθῶν τὰ κατ' αὐτοῦ κακὰ ἢ νὰ πραγματοποιηθῶν αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναζητούμεναι ἐπιτυχίαι, ὅλα θὰ γίνων δι' ἀπροσδοκῆτου εἰς αὐτὸν θαυματουργικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ πάντως, τοῦτο θὰ συμβῆ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου πλήρη κατὰβολὴν ὅλων του τῶν δυνάμεων καὶ ἀφοῦ οὗτος ἀπελπισθῆ ἐκ τῶν προσπαθειῶν του καὶ φθιάσῃ εἰς τὸ ἀπροχώρητον τῶν ἀνθρωπίνων προσπαθειῶν του.

Ἡ πλέον προσφιλεστέρα μέθοδος τοῦ πονηροῦ, πρὸς ἀποπλάνησιν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται δι' ἄλλων μέσων νὰ συμπαρασύρῃ πρὸς τὸ μέρος του, εἶναι ἡ μέθοδος τῆς πεπλανημένης ἐρμηνείας ὑπ' αὐτῶν τῶν διαφόρων χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διὰ τῆς μοιμεροῦς τούτων ἐξετάσεως. Εἰς τοῦτο διακρίνονται οἱ Χιλιασταί, ἀγνοοῦντες ἢ σκοπίμως παραβλέποντες τὸν κανόνα τῆς ὀρθῆς ἐρμηνείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δι' αὐτῆς τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Διότι ἡ Γραφὴ ἐρμηνεύει τὴν Γραφήν· Ποτὲ δὲ ἐν μονομερῆς χωρίον αὐτῆς, ἐρμηνευόμενον ἄνευ οὐδεμιᾶς συσχετίσεως του πρὸς ἄλλο ὅμοιον χωρίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δύναται νὰ μᾶς δώσῃ τὸ γνήσιον πνεῦμα καὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς σημασίας τῶν λόγων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἄνευ τῆς συσχετίσεως τῶν Γραφικῶν Χωρίων καὶ τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ ἐρμηνεύει ὀρθῶς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὁ κίνδυνος τῆς πλάνης διὰ τοὺς ἀπροσέκτως μελετῶντας τὴν Ἁγίαν Γραφήν εἶναι μέγιστος.

Ἡ σκόπιμος ἔλλειψις αὐτῆς τῆς γνώσεως ἐκ μέρους τῶν Χιλιαστῶν, κατὰ τὰς προσπαθείας των πρὸς διάδοσιν τῆς πλάνης των εἰς τοὺς ἀπλοϊκωτέρους, ὡς καὶ τὸ ἀκατήχητον τοῦ λαοῦ μας εἰς τὰς ἀληθείας τῆς πίστεώς μας, δημιουργεῖ καθ' ἐκάστην θύματα τῆς πλάνης τῶν Χιλιαστῶν μεταξὺ τῶν ἀπλοστέρων καὶ κατ' ὄνομα πιστῶν.

Διὰ τῆς μονομεροῦς παραθέσεως τῶν ἱερῶν κειμένων, καὶ τῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐρμηνείας τῶν διαφόρων Γραφικῶν χωρίων, πολλάκις ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐπιτυγχάνεται σπουδαίως ἡ ἀνάμιξις

τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πλάνης.

Τοῦτο εἶναι τὸ πλέον κατιστρεπικώτερον μέσον τοῦ πονηροῦ, πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν πιστῶν. Ἄλλωστε εἰς τὴν στρεβλὴν ἐρμηνεῖαν τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὀφείλονται τὰ σχίσματα τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ διάφοροι αἰρέσεις καὶ αὐτὸς ὁ χωρισμὸς εἰς διάφορα τμήματα, μικρὰ ἢ μεγάλα, τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, πρὸς γενικὴν ἠθικὴν, οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ἀκοδομιαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Χιλιάδες ἀνθρώπων, οἵτινες ἐκυριάρχησαν κατὰ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ἄλλων μικροτήτων τῆς ὕλιστικῆς ζωῆς, περιπλακέντες, ἐκ πλάνης, πρὸς τὸ γνήσιον πνεῦμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἰς ἐγωῖστικὸν θρησκευτικὸν ἀγῶνα, κατεστράφησαν ἠθικῶς καὶ ἀπέβησαν ἐχθροὶ τοῦ ψυχικοῦ διαφωτισμοῦ τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ χάριν αὐτῶν.

Εἰς τὸν δεῦτερον τοῦτον πειρασμόν, πόσον ἤρεμος, ἀλλὰ καὶ πόσον σημαντικὴ ὑπῆρξεν, ἡ ἀπλῆ, ἡ λίαν ἐξόχως βαρυσήμαντος τοῦ Σωτῆρος ἀπάντησις, πρὸς τὸν πειράζοντα Αὐτὸν διάβολον· «Πάλιν γέγραπται οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. (Ματθ. Δ' 7). Ἴδου ἀπάντησις θεία. Ἀπάντησις τῆς ἀπολύτου Ἀληθείας πρὸς τὸν πατέρα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, ἡ ὁποία σημαίνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ πειράζῃς τὸν Θεόν σου, δοκιμάζων τὴν δύναμιν Αὐτοῦ, διὰ λόγους ἀπλῆς περιεργείας. Δὲν πρέπει ἄνευ σοβροῦ λόγου, νὰ ζητῆς τὴν θαυματουργικὴν τοῦ Θεοῦ ἐπέμβασιν, ἐκεῖ ὅπου ἀκριβῶς μόνον ὁ ἐγωῖσμός σου σὲ ὀδηγεῖ, καὶ ἡ ὑπεροψία σου σὲ προτρέπει. Δύνασαι καὶ πρέπει νὰ ἐπαναπαύσαι ἐπ' Αὐτὸν καὶ τὴν Θεῖαν του Πρόνοιαν, μετὰ τῆς πλέον μεγαλειτέρας ἐμπιστοσύνης, ὅταν βαδίζῃς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ μάλιστα περισσότερον ἀπὸ ὅσον ἐμπιστεύεται ὁ μικρὸς ἐν ὥρᾳ κινδύνου τὸν ἑαυτὸν του, εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς του.

Ὁ Διάβολος καὶ μὲ αὐτὸν τὸν πειρασμόν· διὰ τῶν λέξεων «βῆσε σεαυτὸν κάτω» οὐδὲν ἄλλο ἔπραξε, παρὰ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀδυναμίαν του. Διότι ὡμολόγησεν, ὅτι δύναται εὖτος νὰ πειράζῃ, νὰ διαβάλλῃ, νὰ διαστρεβλώσῃ, νὰ προτρέπῃ εἰς τὸ κακόν, ἀλλ' οὐδέποτε ὅμως καὶ νὰ ἐκβιάσῃ ἀκουσίως. Δι' αὐτό,

δὲν εἶχε καὶ τὴν δύναμιν ἵνα ἐκσφενδονίσῃ ἀπὸ τοῦ ἰλιγγιώδους ἐκείνου ὕψους, εἰς τὸ κενόν, Ἐκείνον τὸν ὁπῶν ἐπροστάτευεν ὁ Θεός,<sup>(1)</sup> μολονότι θὰ ἐπέθῦμει τοῦτο.

— Οὐδεὶς πειρασμός, ὅσον δῆποτε μέγας καὶ ἐὰν εἶναι οὗτος, δύναται νὰ ἔχη ὡς ἀναπόφευκτον συνέπειαν τὴν κατάστασιν τῆς ἀμαρτίας, καθόσον ὁ Θεὸς παρέχει πλουσίως τὰ μέσα τῆς σωτηρίας, εἰς ἐκείνους βεβαίως, οἵτινες ἠθέλον ζητήσῃ ταῦτα ἐκ μέρους Του, προστρέχοντες μετὰ συντριβῆς καὶ σταθερᾶς πίστεως πρὸς Αὐτόν.

«Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ;» Ὁπερ ἐπὶ τῶν προτέρων ἐποίησε τοῦτο καὶ νῦν ποιεῖ. Ὡσπερ γὰρ τότε διέβαλε τὸν Θεόν, λέγων, ὅτι «ἢ ἂν ἡμέρα φάγητε, διανοιχθήσονται ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί», (Γεν. γ. 5), διὰ τούτων δεῖξαι βουλόμενος, ὅτι ἠπάτηνται καὶ παρελογίσθησαν, καὶ οὐδὲν εἰσὶν εὐηργετημένοι, οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ τοῦτο αἰνίττεται, λέγων, ὅτι «εἰκῆ σε ἐκάλεσεν Υἱόν, καὶ ἠπάτησε τῇ δωρεᾷ· ἐπεὶ, εἰ μὴ τοῦτό ἐστι, παράσχου ἡμῖν ἀπόδειξιν τοῦ τῆς δυνάμεως εἶναι ἐκείνης». Εἶτα, ἐπειδὴ ἀπὸ Γραφῶν αὐτῶ διελέχθη καὶ αὐτὸς τοῦ προφήτου παραγεί μαρτυρίαν. Πῶς οὖν ὁ Χριστός; Οὐκ ἠγανάκτησεν, οὐ παρωξύνθη, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπεικειᾶς πάλιν ἀπὸ τῶν Γραφῶν αὐτῶ διαλέγεται, λέγων· «Οὐκ ἐκπειράσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου» (Δευτ. στ. 16),<sup>(2)</sup> ὑπόδεικνύων εἰς ἡμᾶς τίνι τρόπῳ δέον νὰ ἀντιτασσώμεθα κατὰ τοῦ πονηροῦ.

---

(1) Βίος Χριστοῦ ὑπὸ Φρειδ. Φραρράρ σ. 71

(2) Ἄγ. Ἰωάν. Χρυσοστόμου ἐρμηνεῖα εἰς τὸ κατὰ Ματθ. σ. 144.

## Ο ΤΡΙΤΟΣ ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

— Ἡ προσφορά τοῦ Σατανᾶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ. Γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνον λατρεύσεις». (Λουκ. κεφ. δ΄. 8-9)

«Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ. Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὕπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, «Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις». Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουναὐτῷ» (Ματθ. δ΄. 8-11)

Μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ ὁ Σατανᾶς, εἰς τοὺς δύο πρώτους πειρασμούς του κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, δὲν ἀπεθαρῶνθη οὐδ' ἀπεμακρύνθη ἀπ' Αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐξηκολούθησε τὰς προσπαθείας του διὰ νέου πειρασμοῦ. Ἡ πείνα, μαζὶ μὲ μίαν στρεβλὴν ἐρμηνείαν τῆς Ἀγ. Γραφῆς, δὲν ὑπῆρξαν εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ πονηροῦ, μέσον ἀποτελεσματικὸν πρὸς πειρασμὸν τοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτὸ οὗτος κατέφυγε εἰς τὴν ἔξαψιν τῆς ἀνθρωπίνης φιλοδοξίας. Ἐπεχείρησε, λοιπὸν τὴν ἔξαψιν τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ φιλοδοξίας τοιουτοτρόπως· «πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτῷ· ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι» (Ματθ. δ΄ 8-10).

Ἄλλοτε μὲ τὴν ἔξαψιν τῆς ἀνθρωπίνης φιλοδοξίας εἶχε κατορθώσει τὴν ἠθικὴν ἐξόντωσιν ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε ἔκειτο ἠθικὸν πτῶμα ἐμπρὸς του, καὶ ὄργανον ὄλων τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπαγορευομένων κοινωνικῶν καὶ ἀτομικῶν κακῶν. Εἶχε καταστῆι πράγματι «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου» τὸν ὁποῖον ἤρχετο, τότε ὁ Ἰησοῦς ἰὰ καταργήσῃ. «νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω» (Ἰωάν. ιβ΄. 31).

Διὰ τῆς ἐξάψεως τῆς ἀνθρωπίνης φιλοδοξίας, ἐξεδίωξε τοὺς πρωτοπλάστους ἐκ τοῦ Παραδείσου, καὶ ἔσπειρε τὴν τὸσην δυστυχίαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, πρὸς ἐξαφάνισιν τῆς ὁποίας, ἦτο ἀνάγκη εἰς Θεάνθρωπος εἰς τὸν κόσμον νὰ ἔλθῃ: Εἰς Ἰησοῦς Χριστός, νὰ ἀποθάνῃ ὡς ἄνθρωπος—ὡς Υἱὸς Ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Γολγοθᾶ, τὸν πλέον τραγικώτερον καὶ ὀδυνηρότερον θάνατον. Εἰς τὴν παράβασιν τῆς πρώτης ἐντολῆς ὑπὸ τῆς προμήτορος Εὔας, διακρίνομεν τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἐφάμαρτου ἀνθρωπίνης φιλοδοξίας. Ἐπεθύμησεν ἡ Εὔα νὰ γίνῃ ἀνωτέρα τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς παραβιάσεως τῆς πρώτης ἐντολῆς. Οὔτε ἡ ἀπλῆ, λοιπόν, θέα τοῦ καρποῦ ἐκείνου, οὔτε ἡ γεῦσις αὐτοῦ ἢ ἡ δι' αὐτοῦ ἱκανοποίησις ἢ σωματικὴ, ἐξώθησε τὴν πρῶτην γυναῖκα εἰς τὴν πρώτην παρακοήν, ἀλλ' ἡ ἐφάμαρτος ἀνθρωπίνῃ φιλοδοξία! Τοῦτο ἔκαμε αὐτὴν, μετὰ πάθους τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου νὰ κόψῃ, νὰ φάγῃ αὐτὴ πρῶτον καὶ ἀπ' αὐτὸν νὰ δώσῃ καὶ εἰς τὸν Ἀδάμ. Τὸν καρπὸν αὐτὸν τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἡ Εὔα ἀναμφιβόλως τὸν ἔβλεπε καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τὰς πρὸ τοῦ πειρασμοῦ της. Ἡ ἀπλῆ θέα τοῦ καρποῦ, οὐδέποτε τὴν ἐξώθησεν εἰς ἀθέτησιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ὅμως κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ πειρασμοῦ, ἡ ὄψις τοῦ καρποῦ ἠλλοιώθη τελείως εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πειραζομένης τότε Εὔας. Τῆς ἐφάνη τότε τελείως διάφορος, ἀπὸ τῆς στιγμῆς πού ὁ διάβολος εἶπεν εἰς αὐτὴν τοὺς λόγους «Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. ἴδρι γὰρ ὁ Θεός, ὅτι ἡ ἄν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσσεθε ὡς Θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν» (Γεν. γ'. 4,6). Διότι ἦτο ἡ στιγμή τοῦ πειρασμοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθη ἡ πρώτη γυναῖκα νὰ διακρίνῃ. Ἡ θεοποίησις κατέπληξε τὸ πνεῦμα τῆς πρώτης γυναίκος, καὶ ἐξώθησεν αὐτὴν εἰς τὴν παράβασιν τῆς ἐντολῆς. Καὶ ἀληθῶς ὁποίας ἀλλοιώσεις ὑφίσταται ἡ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ, πρὸ μιᾶς ἀλουργίδος βασιλικῆς! Ὁ πονηρὸς ξεύρει τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὰς συνήθως ἐκμεταλλεύεται σατανικῶς διὰ τοὺς σκοποὺς του. Εἰς τὸν τρίτον πειρασμόν του κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, δὲν ἐδίστασε ἰταμῶς καὶ ἀναισχύντως, νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν χαρακτηριστικὴν ἀδυναμίαν τῶν εὐγενῶν πνευμάτων. Ἐνόμιζεν, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ διεγείρῃ ἐντὸς τοῦ Ἰησοῦ μίαν

πνευματικὴν ὑπεροψίαν. Ὁ κόσμος τότε ἦτο ὀλόκληρος εἰς τὴν ἐξουσίαν του, δυνάμει τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων. Ἦτο ἐξῆμιμένος εἰς ἀπερίγραπτον πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν σκότος, λατρεύων τὰ ἄψυχα εἶδωλα. Εἰδωλολατρεία καὶ σαρκολατρεία ἦτο τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἦτο κόσμος τοιοῦτος, ὅπως τὸν περιγράφει ὁ Σενέκας (3 65 μ. Χ.) εἰς τῶν ἐπιφανεστέρων Ρωμαίων Στωϊκῶν. Τὸν κόσμον αὐτὸν δεικνύων ὁ διάβολος εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου ὄρους, τὸν ἔδιδε, ἀπεχῶρει δηλ. ἀπ' αὐτοῦ, ἐὰν θὰ ἐδέχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς ἀντάλλαγμα «νὰ προσκυνήσῃ» αὐτόν. (Ματθ. δ'. 9).

Διὰ τὸν διάβολον δὲν ὑπῆρχε μεγαλειτέρα προσφορὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὁποίαν προτείνει πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' οὔτε καὶ μεγαλειτέρα βλασφημία κατὰ τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς βλασφημίας ταύτης, ἀπεμάκρυνε τὸν σατανὰν ἀπὸ πλησίον Του, δι' αὐστηρᾶς ἐπιταγῆς Του, μὲ τὰς λέξεις «ῥῆματι, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις» (Ματθ. δ' 10).

Ὅποῖον θράσος! Ἐως ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ ὁ Σαταναῖς πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν του! Πόσον θὰ ἦτο τοῦτο χρήσιμον διὰ πάντα ἄνθρωπον, ἐὰν συχνὰ τὸ ἐσκέπτετο εἰς τὴν ζωὴν του! Ἀσφαλῶς θὰ εὑρίσκε τὴν δύναμιν ν' ἀπεδίωκε καὶ αὐτὸς τὸν πειρασμὸν ἀπὸ πλησίον του, κατὰ τὰς ὥρας τῆς δοκιμασίας του, ἐνθυμούμενος τὴν πρώτην καὶ μεγάλην ταύτην ἐντολήν. Τὴν ἐντολήν τῆς ἀπεριορίστου ἀγάπης του πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐν ὅλη τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ὅλη τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλη τῇ διανοίᾳ σου· αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή». (Ματθ. κβ' 37).

Ὁ διάβολος κατέχων τὸν κόσμον ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, προσφέρει τοῦτον πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐκαλεῖτο ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀποβῆ, ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ στιγμῇ, κυρίαρχος ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου, ὃν ἤρχετο ἄλλως τε ὡς Θεάνθρωπος διὰ νὰ σώσῃ. Ἄλλ' ὄχι· ὁ κύριος τοιοῦτον κόσμον, δὲν ἐπεζήτει. Ὁ Κόσμος αὐτὸς διὰ νὰ σωθῆ εἶχεν ἀνάγκην ἀπελευθερώσεως ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἠθικῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Σατανᾶ. Ἦτο Κόσμος βεβορβορωμένος ἐκ τῶν διαφόρων παθῶν τῆς σαρκός, καὶ κατάφορτος ὑπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, εἶχεν ἀνάγκην καθαρτηρίου λουτροῦ, καὶ μάλι-



στα τοιούτου, οἷον θὰ ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς αὐτὸν τὴν πρώτην καθαρότητά του, καὶ νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, τὰ γνωρίσματα ἐκεῖνα τῆς πρώτης καὶ μακαρίας γενεᾶς του, πρὸ τῆς ἠθικῆς του πτώσεως. Ἐπρεπε νὰ εἶναι λουτρὸν πολυγενεσίας· ἔνδυμα ἀφθαρσίας· πηγὴ ζωῆς. Καὶ ὡς τοιοῦτον μόνον τὸ ἄχραντον αἷμα Ἐνὸς Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἠδύνατο νὰ ἀποβῆ. Διότι τοῦτο ἐχύθη ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας.

\*  
\* \*

Ἡ μελέτη τῶν τριῶν πειρασμῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ ἡ προσεκτικὴ ἐξέτασις τῶν διαφόρων περιστατικῶν τῶν συνδεομένων μετ' αὐτῶν, μᾶς ἀποκαλύπτει ἀληθείας ἀναγκαιοτάτας διὰ τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν μας. Ἄνευ τῆς ἐπιγνώσεως τῶν ἀληθειῶν τούτων, καθίσταται ἀδύνατος ἢ διὰ τῆς ψυχρᾶς λογικῆς ἐρμηνεία τῶν διαρκῶς προβαλλομένων ἠθικῶν ἐμποδίων, εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ζήσωσι τὴν ζωὴν τοῦ ἠθικοῦ νόμου.

Ἡ πλήρης καὶ ὀλοκληρωτικὴ αὐταπάρνησις τοῦ Ἰησοῦ, ὡς τελείου ἀνθρώπου εἰς τὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανίου Τοῦ Πατρός, τὸ ὅποιον ἦτο διὰ τὸν Ἰησοῦν ἡ μοναδικὴ καὶ ἰδιαιτέρα του πνευματικὴ τροφή, πρέπει νὰ παραμένῃ διὰ πάντα πιστὸν τὸ ἀναντικατάστατον καὶ πληρὲς ὑπόδειγμα τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς του. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ ἀληθὴς κατὰ Θεὸν ζωὴ, δὲν εἶναι ἄλλη εἰμὴ μόνον ἢ κατὰ Χριστὸν τοιαύτη — «ἐμὸν βρῶμα ἐστὶν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πεμψαντός με καὶ τελειῶσω αὐτοῦ τὸ ἔργον» (Ἰωάν. δ. 34)

Ὡς ἄνθρωποι, ἔχοντες πνευματικὰς ἀδυναμίας, ὑποκείμεθα εἰς παντοειδεῖς πειρασμούς. Ἡ ζωὴ μας εἶναι πράγματι εἰς ἄγῶν μὲ διπλοῦν μέτωπον. Ἄγῶν σωματικὸς καὶ ἄγῶν πνευματικὸς. Ἄγῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τῆς διατηρήσεως τῆς σωματικῆς ζωῆς, καὶ ἄγῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ ἱκανοποίησιν τῶν ψυχικῶν τοιούτων. Διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον σὰρξ ἀλλ' ἔχει καὶ ψυχὴν. Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ νικηταὶ τοῦ διπλοῦ τούτου ἀγῶνος. Τοῦ σαρκικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος. Ἡ νίκη δὲ αὕτη φανεροῦται εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς

ἀτομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἀγωνιζομένων κατὰ τοῦ κακοῦ πιστῶν.

Οἱ πειρασμοὶ δὲν εἶναι πάντοτε οἱ αὐτοὶ οὔτε εἰς ἔντασιν οὔτε εἰς μέθοδον. Διότι πειρασμοὶ διὰ τὸν πιστὸν δὲν εἶναι μόνον αἱ χονδροειδεῖς παραβάσεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου, ὅλλὰ καὶ ὅλα αἱ ἠθικαὶ ἀβαρταὶ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ κύρους αὐτοῦ.

Ἡ ὅλη μας ἡ προσπάθεια πρέπει νὰ περιορίζεται εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν πίστην καὶ ζωὴν. Αὐτὸ ἄς εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ ἠθικοῦ περιεχομένου τῆς ζωῆς μας.

Εἰς τοὺς ποικίλους πειρασμοὺς μας, πειρασμοὺς πολυμόρφους καὶ πολυτρόπους τῆς ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς ζωῆς μας, ἄς ἔχωμεν πάντοτε προσηλωμένα τὰ βλέμματά μας εἰς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ ἡμῶν Ἰησοῦν, καὶ τότε ἄς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι «ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι (Ἑβρ. β' 10).

---

